

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Resurrectione Mortuorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

saluabitur populus tuus omnis qui scriptus est in libro: Et multi de his qui dormiunt in terræ puluere euigilabunt, alij in vitam æternam, alij in opprobrium sempiternum. Hi loci & similes conueniunt, ut habeamus consolationem in cruce, & vere intelligere iustitiam regni spirituale, hoc est, querere consolationes spirituales, & exercere fidem. Et factis perspicue refutant hi loci Iudicium blasphemiam persuasionem de corporali dominatione sanctorum in hac vita.

DE RESURRECTIONE
MORTUORUM.

NON solum doctrina quæ affirmat futuram esse hominum mortuum omnium resurrectionem, securum postea iudicium æternam vitam, piorum gloriam æternam, & impiorum poenitentiam, in Evangelio seu prædicatione noui Testamenti clare & perspicue vllis inuolueris, tradita est: sed res etiam inchoata est, & initiatus nouæ vitæ, in qua erit noua lux, sapientia & iusticia, sine peccato & sine morte, Apostolis & reliquo cætui coniuncto cū Apollō, monstrata sunt, & palam ob oculos posita, cum Christus post mortem reuixit, & alij multi Patres & Prophetæ resuscitati sunt. Id mirandum opus non frustra propositum est Ecclesiæ. Voluit Christus hanc suam & aliorum resuscitationem, & hos familiares congressus colloquia dierum quadraginta apud Apollolos, & reliquos communis coniunctum, illustre & euidentem testimonium esse de resurrectione & vita æterna. Quod si sæpe cogitarem, non solum assensus in animis nostris de hoc articulo confirmaretur, sed etiam facilius ferremus ærumnas huius vitæ breuissimæ & fugacissimæ, reseruet in illud iucundissimum sodalium Christi & resuscitatorum. Substanta est enim dubitatio tot dierum, quadraginta videlicet, conuersatione, & tot hominum congressibus, oculis, complexibus & colloquiis.

NON enim cogitemus Christum & ceteros resuscitados, resurgencia spectra, si quando Apostolos adierunt, subito euanuisse, sed ubi ac diurni congressus fuerunt, & familiares sermores de hoc tanto Dei opere, de instauratione humanæ naturæ, de tanta gloria data nobis per Filium, de propagatione Euangelij in er G. n. deniq; exhibita sunt certa vitæ & lætitiæ testimonia. Nihil simul in manus vllò vnquam terra pore mundi accidit. Et cum remanentem non frustra spectandam exhibuerit, semper hanc si holum hanc quadraginta dierum intuei nos animo oportebat. Hinc igitur & multis alijs rebus, & de resurrectione ac vita æterna testimonium capimus. TENEAMVS etiam perspicua dicta in conuersatione Christi, vt Matth. 27. Venite benedicti Patris mei, possidere

obis regnum. Et Iohan. 5. Item 6. Hæc est autem voluntas Patris qui misit me, ut omnis qui videt filium, & credit in eum, vitam æternam. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Et 6. Corinth. 15. acriter propugnat, & splendide illustrat hunc articulum.

Cum autem dicta in scriptis Apostolicis nota sint, legimus vetusta Prophetarum testimonia, ut perpetua Ecclesiæ Patrum, Prophetarum, & Apostolorum sententia de hoc articulo & sensus vniuersæ Ecclesiæ Dei conspiciatur. Iesa. 26. Vident mortui, interfecti mei resurgent, Expergiscimini & lætati, qui hæretis in puluere, quia ros tuus erit velut ros prætorum, & terra mortuos effloret. Vade populus meus, intra cubacula tua, claude ostia tua, & considera modicum ad momentum, donec transeat indignatio mea. Ecce enim Dominus egredietur de loco suo, ut dispiciat iniquitatem habitantium terram contra eos, & reuelabit terra sanguinem suum, & non operiet ultra interfectos suos. Hæc conuocatio clarissime loquitur de resuscitandis mortuis, de gaudijs sanctorum, de pœnis impiorum, de præfenti afflictione Ecclesiæ. Quare diligenter consideranda est Mortuorum (inquit) viuere. Vocat sanctos mortuos Dei, ut significet Ecclesiam hic affligi propter Deum. Quasi diceret: Filij tui interfecti propter te, & qui tibi curæ sunt, iterum, viuere. Qualis enim erit vita æterna? Examinari inquit, hoc est, per perpetua læticia, perfecta agnitione Dei, & perfecta iusticia sine peccato & morte semper virebunt & florebut, sicut præta reuiterescunt rore. Deinde respice consolationem de afflictionibus: Sed aliquantisper oportet Ecclesiam affligi, & mortem perpetui. Erunt inclusi velut in cubiculo, scilicet, quia seruabuntur in Ecclesia & verbo vsq; ad iudicium. Postea concionatur de pœnis impiorum, & reperit sententiam de resurrectione: Non operiet terra ultra interfectos suos, &c. Iesa. 66. Sicut cæli noui & terra noua, dicit Dominus, sic stabit firmamentum vestrum, & nomen vestrum coram me. Et erit mensis ex mensis, Sabbatum ex Sabbato, & veniet omnis caro, ut adoret coram facie mea, dicit Dominus. Et egredientur & videbunt cadauera viro- rum, qui præuicari sunt in me. Vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguetur, & erunt vsq; ad saturitatem visionis conuocati. Describit & hic locus vtrunq; pœnas æternas impiorum, gaudia iustorum. Et qualis sit vita æterna, docet, cum ait: Perpetuos mensis & perpetuum Sabbatum fore, hoc est, perpetuum festum dei, ut perpetuo adorent Dominum omnes sancti. Erit ergo vita æterna, perpetua adoratio, id est, Dei cognitio & iusticia sine peccato & sine morte. Iesa. 65. Ecce ego creo cælos novos, & terram nouam, & non erunt in memoria priora, & non ascendet super vos, sed gaudebitis & exultabitis in sempiternum, cum his que cre-
Quia

Quia ecce ego creo Ierusalem exultationem, & populum eius gaudium. Et exultabo in Ierusalem, & gaudebo in populo meo, & non audietur in ea ultra vox fletus & vox clamoris. Non erit ibi amplius iuuenis, qui non adolescat: Aut senex, qui non perueniat ad maiorem aetatem. Nam puer centum annorum morietur, & peccator centum annorum maledictus erit. **A**LIÆ sententiæ alijs placuissent. Sed tamen hæc quoque testatur futuram renouationem totius creaturæ, & pios habituros esse perpetua gaudia: Non audietur in illa vox fletus, &c. Ergo erunt sine peccato & morte. Item: Iustus & senes perpetuo uiuent. Sed pueri centum annorum & peccatores centum annorum, hoc est, illi qui perseverant in impietate, delinquent. Et quia hi loci docent Ecclesiam futuram esse in afflictionibus ante resurrectionem, & primum glorificandam post resurrectionem, & post renouationem uniuersæ creaturæ, clare testantur Prophetam, Regnum Christi spirituale esse, nec esse politiam mundi ante resurrectionem, qualem Iudæi & Anabaptistæ fingunt. Iesa. 27. Et dormitabit in monte hoc facies inuolutorum, qua omnes populi inuoluti sunt, & operimentum, quo omnes Gentes cooperæ sunt. Et non uorabitur omnino, & absterget Dominus Deus omnem lacrymam ab omni facie, & opprobrium populi sui auferet de uniuersa terra.

DOCT & hic locus clare, mortem abolendam esse, & populum Dei liberandum esse ab opprobrio & lacrymis, hoc est, à peccato, morte, & persecutionibus. Quod autem initio dicit: Facies inuolutorum, etiam intelligit mortem. Quia mortui solebant inuolui pannis, cum sepeliebantur. Hæc inuolucra tollentur, id est, auferentur. Iesa. 24. Et erit in die illa, uisitabit Dominus super montes cœli, & super Reges terræ. Et congregabuntur congregationes in fascis in lacum, & claudentur ibi in carcere. Et post multos dies uisitabuntur, & erubescet Luna, & confundetur Sol, cum regnabit Dominus, &c. Iesa. 37. Qui liberati fuerint, & redempti à Domino, uisitent in Sion cum laude & læticia sempiterna. Iesa. 2. Christas uocantur per æternitatis, hoc est, autor perpetua uitæ. Daniel 12. Et multi de his qui dormiunt in terræ puluere, euigilabunt, alij in uitam æternam, alij in opprobrium, ut uideant semper. Osee 13. De manu mortis liberabo eos, de morte redimam eos. Ero mors tua o mors, quia tuus ero in fine. Ezechiel 37. Ecce ego aperiam tumulos uestros, & educam vos de sepulcris uestris, populus meus, &c. **H**IC pertinet & hæc sententiæ Ezechiel. 33. Vivo ego nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur, & uiuat. **P**ERTINENT ex Prophetis omnes sententiæ, de æterno regno Christi & Sanctorum. Ex Psalmo. Caro mea requiescet in spe. Non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum uidere corruptionem. Cum eris in terra

de Christo loquitur, etiam membra Christi complectitur. Scit
per Christum destrui regnum peccati & mortis. Psal. 21. Edent
eum & saturabuntur, & laudabunt Dominum qui requirunt eum.
in corda eorum in sæculum sæculi. Psal. 33. Mors peccatorum
vita. Ergo etiam cum peccatores in hac vita non puniuntur, ne-
cessè est eos postea puniri. **E T** e contra Psal. 115. Preciosa in con-
spectu Domini mors Sanctorum eius. Ergo sanctis bene erit post
mortem vitam. Eodem pertinet locus: Multæ tribulationes iustorum,
sed ex his omnibus liberabit eos Dominus. Psal. 48. Conferuntur im-
pugnati & pij afflicti. Hic docet in morte mutari vitiorumq; con-
ditionem. De impijs dicit: Velut oves in fovea ponuntur, & mors
conteret eos, vsq; in æternum non videbunt lumen. E contra de pijs di-
cit: Veruntamen Deus redimet animam de manu inferni, cum acce-
perit eam. Eodem pertinet collatio in Psal. 4. Ipsi abundant frumen-
ta in vico. In pace in idipsum dormiam & requiescam. **H V C**
etiam pertinent omnes sententiæ de æterno regno Christi. Iob 19.
Sed quod redemptor meus viuit, & in nouissimo die de terra surre-
cturum sum, & rursus circumdabor pelle mea, & in carne mea videbo De-
um, quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspecturi sunt, & non
absentabo. Hic est insignis locus, qui testatur vere nos eadem corpora re-
surrecturos esse, sed renouata, sicut Paulus docet, &c. Item docet qualis
vita æterna, scilicet noticia Dei, &c. Ex Moysse argumentatur Chri-
stus: Ego sum Deus Abraham, &c. Ergo Abraham viuit. Quia Deus
non curat ea quæ nihil sunt. Et ratiocinari similiter ex promissioni-
bus & exemplis firmissime possumus, in quibus hic articulus de æter-
na vita, quasi inuolutus est. Vt Deus promisit se seruaturum esse
Abraham & alios sanctos: Ego sum protector tuus, &c. At sancti in
hac vita sunt afflictißimi & videntur deserti, cum tamen vere curæ
sint Dei. Ergo restat alia vita & ingens gloria, qua glorificabuntur
post hanc vitam, in quam intuentes cogitent omnes iniurias, ærum-
mas, calamitates contemnendas esse, & nullo modo conferendas ad il-
lud regnum præmium. **I T E M** in prima concione dicitur Genes. 4.
Si bene feceris, recipies: Si male egeris, peccatum tuum quiescet, do-
net auertatur. Ergo necesse est restare aliam vitam, in qua Abel re-
cipiat præmium. Sequitur & hoc, restare aliquod iudicium omnium
peccatorum, atq; illorum etiam, quæ in hac vita non sunt punita. Et
notetur vniuersalis iudicij exemplum est diluuium. Item Sodomorum
destruatio, & similes historiæ, quod Deus haud dubie puniturus sit
omnium peccata. **I T E M** prima promissio Gen. 3. vaticinatur
de abolendo regno Diaboli, hoc est, de abolendo peccato & morte.
Et nota natura hominis renouabitur. Et Iacob vaticinatur de Salvatore
universi generis, quem intelligebant patres autorem fore non ali-
cuius

cuius corporalis regni, sed iusticiæ & vitæ æternæ. Videbam Ecclesiam in hac vita futuram in reliquijs peccati & afflictionibus, sicut viderant interfici Abel, & Abraham iussus est filium tanquam hostiam mactare. In hoc typo satis intellexit illud semen, quod promissum erat futuram esse hostiam. Enoch & Elias viui translati sunt a Deo, ut textus de Enoch clare dicit. Hæc facta certe sunt manifestissima testimonia vitæ æternæ. Nam si extinguerentur, non essent apud Deum. Veri facti enim apud Deum, est viuere quadam diuina vita æterna. Hæc igitur exempla plus valent, quam si promissio verbis tantum sine exemplis proposita esset. Nec dubium est, quin sancti prophete explicarint, cum promissiones, tum hæc exempla. **S T A N T V R** & Angelorum colloquia cum Abraham & ceteris tribus, aliam esse vitam. Et significant Angeli, nos socios esse vitæ æternæ vitæ, in qua sunt ipsi, quia nos curant & defendunt, ut in Num. 24. dicit Balaam: Moriatur anima mea morte iudorum, & ant nouissima mea horum similia. Et 24. Videbo eum, sed non intuebor eum, sed non prope.

DE SPIRITV ET

L I T E R A.

Cogitantibus de discrimine veteris & noui Testamenti, de Libertate & Spiritu, omnia sunt illustriora, cum mente intuemur continuationem liberationis nostræ, ut supra diximus. Cum cogitamus resurrectionem Christi & aliorum resuscitatorum, qui tunc nobis perpetua gloria donati sunt, in his ipsis resuscitatis videmus exemplum lucem, sapientiam, iusticiam & vitam perpetuam afferre, non ostendere umbras morituras. **L I T E R A** igitur significat doctrinam quamcunque, cogitationes, assuefactiones, disciplinam, & bonas intentiones, sine Spiritu sancto, id est, sine vero timore, & sine veritate seu fiducia consolante mentis agnitione & inuocatione Christi.

E C O N T R A spiritus significat, vere Spiritum sanctum inuocantem, & deinde perficientem in cordibus novam lucem, sapientiam, iusticiam, & vitam perpetuam, placentem Deo, & motibus Spiritus sancti ardentem, videlicet, Timore, Fide, Inuocatione, Dilectione, & in vita æterna fruentem conspectu Dei & celebrantem Deum. Deum, ut Petros inquit, significat societatem diuinæ naturæ, sicut scriptum est: Effundam de spiritu meo super omnem carnem. Illustratio est in particula, cum ait, De spiritu meo: Meo inquit, à voluntate æterni Patris & Filij procedit, & accendit lucem, sapientiam, iusticiam, & vitam congruentem voluntati diuinæ. Sic de spiritu loquitur Paulus cum ait: Nos reuelata facie spectantes gloriam Domini, in eandem imaginem transformamur, tanquam a similitudine